

بررسی امکان انتشار اوراق گواهی خمس در جامعه اسلامی

سینا حاتمی

کارشناس ارشد، اقتصاد اسلامی، موسسه آموزش عالی پارسا

چکیده

در آموزه‌های دین مبین اسلام، نظام اقتصادی مترقی جهت اداره جامعه اسلامی تبیین گردیده که مواردی از جمله خمس، زکات، خراج، جزیه، انفال، صدقات، هبه، وقف از این قبیل‌اند. این ابزارهای به‌ظاهر ساده در راستای توزیع مجدد و عادلانه ثروت در جامعه و به‌طور کلی مدیریت و هدایت منابع به سمت مصالح عمومی جامعه اسلامی می‌باشند. خمس به عنوان یکی از منابع مهم مالی در نظام اقتصادی اسلام و به‌ویژه فقه شیعه محسوب می‌شود که حکم آن در آیه ۴۱ سوره مبارکه انفال تشریح گردیده است. در این مقاله ضمن بررسی اجمالی دیدگاه علمای اسلام در باب مصارف خمس و اینکه در اکثر نظرات سهم امام و بعضی دیدگاه‌ها کل سهم خمس را با اجازه رهبر حکومت اسلامی و مرجع تقلید، می‌توان در امور خاص مصرف کرد و نیز بررسی انواع اوراق بهادار اسلامی غیرانتفاعی، امکان طراحی ابزار مالی اسلامی جدیدی با نام اوراق گواهی خمس بررسی می‌گردد که رویکرد آن صرفاً دریافت سود معنوی برای مشارکت‌کننده در راستای توسعه دو بخش اساسی شامل اقتصاد ملی و حوزه مسائل دینی است که با مجوز مراجع ذیصلاح در حکومت اسلامی قابل انتشار است.

واژه‌های کلیدی: ابزار مالی اسلامی، اوراق، گواهی، خمس، صکوک، جامعه اسلامی

طبقه بندی JEL: G32, H22, H27

مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری

دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۱۴۳-۱۳۲